

Förstöring av upptagningar och uppteckningar som gjorts vid verkställighet av hemliga tvångsmedel

BAKGRUND

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden beslutade den 20 januari 2009 att granska Säkerhetspolisens rutiner för förstöring av upptagningar och uppteckningar som gjorts vid verkställighet av hemliga tvångsmedel. Granskningen initierades av att nämnden i sin tillsyn uppmärksammat fall där upptagningar och uppteckningar inte förstörts inom föreskriven tid.

Säkerhetspolisen har yttrat sig i ärendet. Av yttrandet framgår att myndigheten överlämnat ärendet till åklagare samt att en översyn inletts om myndighetens hantering av upptagningar och uppteckningar efter att åklagare beslutat om förstöring. Förundersökning inleddes med anledning av de uppgifter som framkommit. Åklagare beslutade den 30 april 2010 att lägga ned förundersökningen, eftersom det inte längre fanns anledning att fullfölja den (AM-18665-09).

Chefsjustitieombudsmannen har efter en egen straffrättslig bedömning av saken den 27 oktober 2010 beslutat att inte återuppta den nedlagda förundersökningen (dnr 3088-2010).

Säkerhetspolisen har den 23 november 2010 beslutat en intern bestämmelse om hantering och uppföljning av hemliga tvångsmedel samt förstörande av upptagningar och uppteckningar från dessa tvångsmedel. Nämnden har tagit del av denna.

RÄTTSLIG REGLERING

En upptagning eller uppteckning som gjorts vid hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning, hemlig rumsavlyssning eller upptagningar som gjorts vid hemlig kameraövervakning ska granskas snarast möjligt. Upptagningar och uppteckningar från hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och upptagningar från hemlig kameraövervakning ska, i de delar de är av betydelse

från brottsutredningssynpunkt, bevaras till dess förundersökningen har lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet avgjorts slutgiltigt, 27 kap. 24 § rättegångsbalken. Upptagningar eller uppteckningar som gjorts vid hemlig rumsavlyssning ska, i de delar de är av betydelse för utredning av brott som kan föranleda hemlig rumsavlyssning, bevaras på samma sätt som nyss beskrivits, 13 § lagen (2007:978) om hemlig rumsavlyssning. Även vid användning av hemliga tvångsmedel enligt 13 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott ska upptagningar och uppteckningar bevaras på samma sätt i de delar de innehåller sådana uppgifter om brott som enligt samma lag får användas för att utreda brott, dvs. sådana brott som i sig kan föranleda tvångsmedelsanvändning enligt den lagen eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, om en sådan gärning är belagd med straff. Upptagningarna och uppteckningarna ska, i de delar de är av betydelse för att förhindra förestående brott, bevaras så länge det behövs för att förhindra brott. De ska därefter förstöras.

NÄMNDENS GRANSKNING OCH BEDÖMNING

Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens tillsyn avsåg initialt att omfatta Säkerhetspolisens tillämpning av bestämmelserna om förstöring. Med anledning av att förhållandena utretts i samband med en förundersökning och genom Chefsjustitieombudsmannens granskning samt att Säkerhetspolisen beslutat om en ny intern bestämmelse för bl.a. förstöring begränsas tillsynen till att omfatta en granskning av innehållet i den nya interna bestämmelsen.

Nämnden har vid sammanträde den 27 januari 2011 övervägt ändamålsenligheten av den interna bestämmelsen i de delar som rör frågor om förstöring. Det har därvid framkommit att bestämmelsen innehåller tydliga regler om ansvar, delegation och rutiner i samband med beslut om förstöring. Bestämmelsen innehåller även regler för intern uppföljning och kontroll.

Enligt nämndens uppfattning följer den interna bestämmelsen lagstiftningen avseende förstöring. Bestämmelsens utformning innebär även att den bör kunna fungera som vägledning vid tillämpningen av regelverket. Nämnden finner det särskilt tillfredställande att bestämmelsen innehåller tydliga regler om uppföljning och kontroll av ärendehantering i berörda delar. Nämnden avser att i sin kommande tillsynsverksamhet närmare granska hur Säkerhetspolisen praktiskt tillämpar förstöringsbestämmelserna.

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden avslutar sin granskning med dessa synpunkter. Beslutet överlämnas till Säkerhetspolisen.